

Naročajte „GLAS“ - zbirajte nove naročnike

NAGRADA ZA VSAKEGA NAROČNIKA — NAROČNIKI »GLASA« DOBIJO IZVOD LISTA PO 21 DIN — VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE ZA STARE IN NOVE NAROČNIKE — ZA MILIJON DINARJEV NAGRAD

LETO XVII. — Številka 87

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, SREDA, 10. 11. 1963
CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od 1. januarja 1958 kot poltednik, od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, od 1. januarja 1964 kot poltednik; in sicer ob s i c e d a h in s o b o t a h

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

SLOVO ŽELEZNEGA 95-LETNIKA IZ GORNJESAVSKE DOLINE

Kdo bo plačal izgubo?

S 1. januarjem 1966 ukinjeni železniški progi Jesenice—Rateče in Kranj—Tržič — Stroški cestnega prevoza bodo precej višji

Železniškim vlakom Jesenice—Planica in Kranj—Tržič pripisujejo samo še dober mesec in pol življenja. S 1. januarjem naj bi ukinili obe ti dve progi, ki poslujeta z velikimi izgubami. Toda mnogi delavci, dijaki in prebivalstvo teh krajev je zaskrbljeno, ker trenutno še ne vidi rešitve ob tej spremembi v prometu. Prav tako te spremembe iz železniškega na cestni promet vsiljujejo mnogim podjetjem, zlasti v Tržiču, nove rešitve in ustrezne reorganizacije v doslej ustaljeni obliki dobave in odpreme blaga. In povsod ugotavljajo, da se bodo prevozni stroški povišali.

O ukinutvi tako imenovanih nerentabilnih železniških prog že beremo in slišimo dalj časa. Skupnost ŽTP v Ljubljani ima na spisku 7 takih prog, med temi dve na

Gorenjskem — tržiška in gornjesavska, medtem ko kamniški še niso napovedali te usode. Tržiška je že bila celo na spisku za Dan mrtvih, pa so ji podaljšali življenje do 31. decembra, kajti k vsemu temu mora dati svoj pristanek tudi Izvršni svet Slovenije.

Komentatorji in stališča ob tem so si zelo različni ne le med ljudmi, ki o tem

kramljajo v kavarnah, marveč tudi na raznih posvetih in sestankih. Železničarji mahajo s podatki, da jim te proge prinašajo vse večje izgube, drugi modro ugotavljajo, da je doba »železne ceste« preživela svojo zgodovinsko poslanstvo, koristniki teh uslug pa upravičeno sodijo, da bi bilo gospodarsko smotrnejše zagotoviti postop (Nadaljevanje na 3. strani)

Posvetovanje na Bledu

Bled, 9. nov. — Tu se je pričelo danes dopoldne dnevno posvetovanje predstavnikov lesne industrije, ki ga je sklicalo Poslovno združenje lesne industrije Slovenije. Uvodni referati in poročila na današnjem, začetnem delu posvetovanja so navrgli udeležencem nekaj osrednjih problemov o nadaljnjem usmerjanju te industrijske panoge v novih gospodarskih pogojih. Glavna težnja je, da bi s predelavo vseh vrst dali lesu čimvečjo vrednost in se tako uspešneje in hitreje vključevali v mednarodni trg. — K. M.

NOVI UKREPI ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE V ŽELEZARNI

Specializacija v železarni

Opustitev proizvodnje varjenih cevi — Povečana proizvodnja oplaščenih elektrod — Nova razporeditev delavcev, ki so bili zaposleni v proizvodnji varjenih cevi — Opustitve proizvodnje pohištvnih vzmeti

Jeseniška železarna je tovarna, ki se je zelo uspešno vključila v nove pogoje gospodarjenja. Skoraj vsaka seja njihovega DS pomeni tudi

pomemben sklep o izboljšavi njihove proizvodnje.

Na zadnji seji DS so sklenili, da bodo opustili proizvodnjo varjenih cevi in se še ostreje specializirali le na posamezne proizvode. Preusmerili so že delavce, ki so bili zaposleni pri tem delu in to tako, da ne bo nihče zaradi tega materialno oškodovan.

Zastopniki komercialnega oddelka se bodo pogovorili s predstavniki podjetja ZINOS o odprodaji strojev za izdelavo pohištvnih vzmeti. Ker železarna lahko proda žico za posteljne vzmeti po 218 dinarjev za kilogram, a izgotovljene vzmeti le po 202 dinarja, so sklenili, da takoj opustijo tudi izdelavo teh vzmeti.

Vsi podatki o novem poslovanju Železarne so vzpodbudni. Proizvodne stroške so že zmanjšali za 300 milijonov 500 tisoč dinarjev. Zaradi boljše kvalitete izdelkov so dosegli za 9.200 din boljše ceno pri toni, a svojo prejšnjo

proizvodno ceno dvignili le za 2.200 din pri toni.

Delavski svet je zadolžil posamezne delovne enote, da morajo že do 5. decembra pripraviti programe za naslednje leto. V teh programih mora biti zagotovljena osebna odgovornost posameznikov za opravljanje predvidenih nalog, kar naj bi bilo jamstvo za dobro in uspešno poslovanje.

Poskrbimo za mlade

Kranj, 9. novembra — Danes popoldan je bila v prostorih občinske skupščine I. redna konferenca občinske zveze društev prijateljev mladine. Med drugim so spregovorili o tem, da se v prihodnje ne sme zmanjševati sredstev za vzgojo, usposabljanje in učenje šolskih in predšolskih otrok. Prav tako bo potrebno hitreje in z večjim razumevanjem reševati otroško varstvo in zagotoviti sredstva za zdravstveno varstvo otrok. Še posebno pozornost pa zahteva skrb za razvojno prizadete otroke, katerim naj bi podjetja nudila večjo možnost zaposlitve.

A. Z.

Janko Smole v Tekstilindusu

KRANJ, 9. novembra — Predsednik izvršnega sveta Slovenije Janko Smole je na povabilo kolektiva »Tekstilindus« v Kranju imel danes popoldne daljši pogovor s člani samoupravnih organov in drugih organizacij te delovne skupnosti oziroma je odgovarjal na njihova vprašanja. Zlasti je govoril o obratnih sredstvih, o deviznem sistemu, o notranjih rezervah, o standardu in o drugih težavah, ki v mnogih kolektivih prihajajo na površje pri uresničevanju gospodarske reforme. Na nekatera vprašanja pa je odgovarjal tudi predsednik občinske skupščine Kranj Martin Košir. — K. M.

LETNA KONFERENCA ObK ZM KRANJ Nepravilna kadrovska politika

Kadrovska politika podjetij v večini primerov ni pravilna. To se vidi na področju zaposlovanja, šolanja in štipendiranja. Odnos podjetij do vajencev je pravilen le ponekod. Največ mladoletnikov je zaposlenih iz socialno šibkih družin.

Ta in še vrsta drugih vprašanj so bila bistvo razprave na letni konferenci Občinskega komiteja ZM Kranj, ki je bila v nedeljo, 7. novembra. Kritičen odnos mladih do reševanja posameznih vprašanj v okviru novih gospodarskih ukrepov, ki zadevajo tudi mlade, bo terjalo od organizacije ZM skupno z ostalimi silami v komuni veliko pozornost v prihodnjem obdobju. Mladi ljudje oblikujejo odnos do reforme in uredničenje njenih načel predvsem po položaju kakršen je na področju izobraževanja, štipendiranja, možnosti za zaposlitev in nadaljnje usposabljanje. Nedvomno so to najvažnejša vprašanja, ki vplivajo na mlade.

Med zaposlenimi mladoletniki je v kranjski komuni 47 odstotkov takšnih, ki imajo dokončanih le šest razredov osemletke. Največ zaposlenih mladoletnikov je iz socialno šibkih družin (72%), nato iz kmečkih (13%) in uslužbenških (12%). Kljub temu, da se želi preko 75 odstotkov te mladine dopolnilno izobraževati, jim to zaradi najrazličnejših vzrokov ni omogočeno. Težave in nepravilnosti pa se pojavljajo tudi v odnosu podjetij do vajencev in pri odpušcanju delavcev. V nekaterih primerih so odpuščali tiste, ki so zadnji prišli v podjetje, ali pa takšne, ki še niso poročeni; z obrazložitvijo, da se pri teh ne more pojaviti socialni problem. Podobne ugotovitve so bile na konferenci izražene tudi glede šti-

pendiranja. Od 555 študentov, ki študirajo na višjih in visokih šolah, prejema štipendijo okrog 30 odstotkov. Kljub precejšnjemu številu štipendistov, pa študentje prvih letnikov zelo redko dobijo štipendije, posebno še v letošnjem letu, ko podjetja, razen redkih izjem, sploh ne razpisujejo štipendij. Takšen odnos gospodarskih organizacij do vseh teh in še drugih vprašanj, pomeni iskanje skritih rezerv tam, kjer jih ni.

A. Z.

SKOFJA LOKA Ne kot mladinci, marveč samoupravljalci

Mladi ljudje, ki prihajajo v delovne organizacije, so doslej preveč ločeno od ostalega življenja in razvoja kolektiva obravnavali in reševali svoje probleme. Toda to niso več zgolj mladinci. Oni so v takem primeru samoupravljalci z vsemi pravicami in seveda tudi dolžnostmi. Zato mora mladina reševati svoje težave samo preko samoupravnih organov. Pomoč jim je dolžna dati tudi sindikalna organizacija, člani ZK in drugi. Glavno je, da mladina ne ostaja ločeni del kolektiva marveč, da se zbira v njegovo celoto, da oživi kot jedro svežih idej, da vnaša nove življenjske sile med kolektiv pri iskanju novih oblik reševanja najrazličnejših težav in vnašanja notranjih odnosov, kar zahteva današnji razvoj in tudi nakazujejo osnovne smernice.

Taka je bila ena izmed osrednjih misli na nedeljski letni občinski konferenci Zveze mladine Slovenije v Škofji

Loki. O tem je govoril Stane Rant in drugi delegati. Omenjali so primere, da v posameznih kolektivih delavci ne-

godujejo zaradi pačenja kriterijev o nagrajevanju, zaradi neobveščeni in podobno in da o tem ni nihče spregovoril tam kjer bi bilo treba na sejah samoupravnih organov. Mnogi predstavniki delovne mladine iz podjetij so se zavzemali za to, da mladinska organizacija bolj odločno kot doslej postavlja taka vprašanja in nakazujejo njihova reševanja.

Prav tako so na škofjeloški konferenci govorili o delu krajevnih skupnosti. Menili so, da bi krajevna samouprava hitreje dobila svojo obliko prav ob tesnejšem sodelovanju z mladino. Razne delovne akcije in druge oblike reševanja krajevnih problemov bi lahko zaživele prav s sodelovanjem mladine. Mladina pa bi tako reševala svoje in skupne težave.

Seveda so na konferenci veliko govorili tudi o štipendijah in osposabljanju mladih ljudi, o njihovem zaposlovanju in podobno, kar je bilo značilno za vse konference. Tudi tu so omenjali, da podjetja zmanjšujejo sredstva za šolanje mladih, da ima 252 dijakov srednjih šol samo 89 štipendije in podobno, kar so ocenjevali kot trenutno slabost, ki se bo lahko v prihodnje maščevala.

Konferenca je bila zelo plodna. Izmed 107 povabljenih delegatov se jo je udeležilo 91 in 13 udeležencev je s svojimi diskusijami obogatilo celotno razpravo in pomagalo k oblikovanju končnih stališč za delo v prihodnje. — K. M.

Spomladi dograjen zdravstveni dom

V Glasu smo že poročali (23. oktobra), da bodo v Kamniku, ob cesti proti Duplici, med gimnazijo in bencinsko črpalko, do spomladi dogradili zdravstveni dom, in sicer v stavbi, ki je bila dolga leta le na pol dograjena in ki je bila prvotno namenjena za združni dom, pozneje pa za dom družbenih organizacij. Razen zdravstvenega doma bodo v stavbi tudi telovadnice za gimnazijo in osnovne šole in prostori za estetsko izobraževalne ustanove. Dela, ki jih je prevzelo gradbeno podjetje »Graditelj«, dobro napredujejo. Dom so zdaj že ometali in upamo lahko, da bo v predvidenem roku dograjen. — a, foto Perdan

Z LETNE KONFERENCE ZVEZE MLADINE OBČINE DOMŽALE

Zapiranje vrat se že maščuje

Slab odnos do strokovnjakov se že maščuje — 220 mladih brez posla

Osnovna nit referata dosedanjega predsednika ObK ZMS Janeza Cerarja in razprave na nedavni redni letni konferenci Zveze mladine občine Domžale je bila, da rešitev sedanjih težav v gospodarstvu in v kratkovidnem odpušcanju delovne sile, zapiranje vrat novim mladim delavcem, odpovedovanju pogodb o štipendiranju, v nizkih nagradah vajencev, čemur smo priče v zadnjih mesecih v domžalski občini.

Nedvomno je zaskrbljujoče, da je po podatkih Zavoda za zaposlovanje trenutno brezposelnih 197 mladih, ki so letos zaključili osemletno šolanje, od teh jih je 60 s končanimi osmimi razredi. Vsi ti ali niso bili sprejeti v srednje šole ali pa niso dobili učnih oziroma delovnih mest v gospodarstvu v občini.

Poleg teh je nezaposlenih še 91 mladih ljudi, ki so bili že zaposleni.

V nekaterih podjetjih letos niso sprejeli nobenega vajen-

ca ali pa precej manj kot prejšnja leta. Marsikje ne štipendirajo nikogar (Melodija, Filc, Trak), ali pa celo lastnih štipendistov niso sprejeli po končanem šolanju na delo (TOSAMA). Število štipendistov na srednjih šolah se je zmanjšalo v zadnjem času za 17.

LAIČNOST V OSPREDJU

Pri vsem tem pa je kadrovska struktura zaposlenih v domžalski občini zelo slaba, daleč pod republiškim in

zveznim povprečjem. Samo 1 % zaposlenih ima fakultetno izobrazbo, medtem ko je slovensko povprečje 2,6 %. Samo 0,3 % jih ima višjo izobrazbo. Z 18,1 % zaposlenih kvalificiranih delavcev zaostaja gospodarstvo domžalske občine za slovenskim, ki znaša 22,5 %. Še bolj porazen pa je podatek, da je le 28,2 % vodstvenega kadra (administrativno tehničnega) strokovno usposobljenega za delovna mesta, ki jih zaseda.

V luči vseh teh podatkov in takšne kadrovske politike, posebno še zmanjševanja zaposlenih na račun slabšega izkoriščanja že sedaj slabo izkoriščenih strojnih naprav, nam je potem tudi popolnoma razumljiv podatek, da je produktivnost v gospodarstvu

v domžalski občini celo nazadovala v primerjanju z lanskim letom v letošnjih prvih 8 mesecih za 2 %, število zaposlenih pa za 1 %. V tem, ko produktivnost dela pada, pa napovedujejo podjetja porast osebnih dohodkov za 38 %, kar je v ostrem nasprotju z namenom gospodarske reforme, ki hoče končno vskladiti rast OD z rastjo produktivnosti. To povečanje bodo podjetja seveda naredila na škodo skladov sploh, posebno pa še sredstev za razširjeno reprodukcijo.

POTREBEN PRELOM

Ko so na konferenci kritično pretresali omenjena dejstva in težnje, so pri tem omenili, da je takšna politika v posameznih podjetjih v občini pripeljala delovne skupnosti na rob likvidacije kar že grozi Melodiji, Gradbenemu podjetju in Mestnemu mi-zarstvu.

Zato so se na konferenci zavzeli za to, da je treba v gospodarstvu domžalske občine prelomiti s takšnim gospodarjenjem, zlasti pa še s

tako kadrovsko politiko in odnosom do izobraževanja sploh.

Seveda pa je pri tem potrebno, kot je poudaril v diskusiji sekretar CK ZMS Franček Hudej, da mladi ne samo odkrivajo slabosti in jih kritizirajo, ampak da poiščejo tudi rešitve za te probleme in se v organih upravljanja zavamejo za njihovo uveljavljanje.

Od rešitve teh temeljnih problemov pa je potem odvisna rešitev drugih perečih vprašanj življenja in dela mladine in njene organizacije v občini, n. pr. možnosti za športno in kulturno udejstvovanje.

- Sklepi konference vseka-
- kor nalagajo obsežne na-
- loge občinskemu komiteju,
- posebno pa še 31 aktivom
- v občini, ki jih bodo lahko
- rešili le v čimboljšem so-
- delovanju z drugimi druž-
- beno političnimi organiza-
- cijami in organi upravlja-
- nja, zlasti tudi z občinsko
- skupščino.

Franč Gerbec

Gospodarske novice

NOVO IME

Centralni delavski svet lovarne emajlirane posode v Celju je sklenil, da se bo podjetje s 1. januarjem prihodnjega leta preimenovalo v EMO — emajlirnica, metalna industrija in orodjarna Celje. Podjetje bo predvsem zato, ker proizvodnja emajlirane posode predstavlja le približno 30 % celotne proizvodnje.

MANJ SLADKORJA

Letos je bilo s sladkorno peso zasejanih manj površin kot lani. Zato pričakujejo, da bomo imeli 1.000 ton manj sladkorja kot lani, ali 310.000 ton. Pričakujejo, da bo poraba sladkorja blizu 420.000 ton, kar pomeni, da bomo morali tudi sladkor uvažati.

OKTOBRSKI REKORD

Z velikim korakom na mednarodni trg

Po sicer še nepopolnih podatkih, smo v oktobru izvozili za 130 milijard dinarjev (dolar = 1.250 din) blaga. To pomeni nič več in nič manj kot 33 % več kot lani oktobra. Do vključno oktobra smo tako izvozili za 1.071.6 milijard blaga ali 21 % več kot lani v enakem času.

Uvoz je v oktobru dosegel vrednost 138 milijard dinarjev in je za 16 % večji kot lani oktobra. Do začetka novembra smo uvozili za 1.343.5 milijard dinarjev blaga, kar pomeni za 4 % manj kot lani

Stara pesem: neiznajdljivost

LETOŠNJI TURIZEM NA GORENJSKEM

Skupno število turističnih prenočitev na Gorenjskem (brez občin Kamnik in Domžale) se je letos do konca septembra, se pravi do konca poletne turistične sezone, približalo milijonu; lani je bilo vseh prenočitev (vključno s tako imenovanim mladinskim turizmom) 901.025, letos pa 972.855. Skoraj dve tretjini (609.964) jih statistika letos pripisuje domačim gostom. In nekoliko manj kot dve tretjini, vendar več kot polovico vseh prenočitev (576.692) je bilo letos v radovljiški občini, ki je edina na Gorenj-

skem in letos prvič zabeležila več prenočitev tujih gostov (290.598) kot domačih (286.094); lansko razmerje se bilo še v korist domačih gostov, čeprav velike razlike med prenočitvami domačih turistov (283.697) in tujih (275.124) v devetih mesecih ni bilo. V radovljiški občini z največjima gorenjskima turističnima centroma Bledom in Bohinjem se je torej skoncentrirala dobra polovica gorenjskega turizma; doslej je veljalo to bolj le za poletno sezono, medtem ko je z Voglom to področje široko odprlo vrata tudi zimskemu turizmu.

Razen radovljiškega je po številu prenočitev pomembnejše na Gorenjskem še jeseniško področje s Kranjsko goro kot izrazitim zimskim turističnim središčem. Do konca septembra letos so statistiki zabeležili v jeseniški občini 276.816 prenočitev, od teh pa je bilo prenočitev tujih gostov le 49.812. Razen Bleda in Bohinja, kjer so predvsem nekateri hoteli skoraj izključno »tují«, je vse ostalo področje Gorenjske izrazito »domače« po razmerju turističnih nočitev. Sicer pa ostalo področje Gorenjske, razen morda še kranjske občine, kjer je bilo v devetih mesecih letos 87.785 prenočitev, od teh prenočitev tujih turistov 18.565, v turističnem pogledu zelo malo pomeni: v škofjeloški občini je bilo do konca septembra letos 13.431 prenočitev (1.983 prenočitev tujih gostov), v tržiški pa 18.131 (1.923 tujih).

Naravnih pogojev za razvoj turizma v teh predelih nedvomno ne manjka, pač pa ni dovolj kapacitet in predvsem ne prizadevanj za iskranjem drugačnih oblik turizma. Turizem je namreč gospodarska panoga, ki jo ni mogoče izdvojiti iz ostalega gospodarskega in družbeno-političnega dogajanja, oz. bolje rečeno: turizem je panoga, za katero so sicer osnovne prirodne

razmere in gostinske ter prenočitvene kapacitete, vrsta drugih činiteljev pa v okviru teh možnosti turizem pospešuje ali ga zelo zavira. V škofjeloški občini je bilo npr. lani več kot še enkrat več prenočitev (27.958) kot letos (prenočitev tujih gostov 4.398, letos 1.983); razen slabega vremena v avgustu in septembru (ki pa je bilo povsod na Gorenjskem!) moramo vzroke za to verjetno iskati v izredno slabi cesti v Poljanski dolini, v adaptaciji Krone v Loki pa v vse precejšnjih prizadevanjih za razvoj drugih oblik, ki so v tako imenovanih gorskih občinah v Avstriji in Švici zelo razširjene in pomenijo tam glavni dohodek in za katere imata Selška in Poljanska dolina vse pogoje.

Nerazumljiva je res naša brezbrižnost, da ne znamo (in kar je najbolj žalostno: da si sploh ne prizadevamo!) poiskati denarja tam, kjer bi ga z zelo majhnimi investicijami, ampak z le malo dobre volje lahko dobili. Čudno in nerazumljivo je to tembolj, ker poznamo (in celo hvalimo!) take oblike pri naših severnih sosedih, tarnamo in moledujemo na vseh področjih in nivojih, pri vsem tem pa imamo roke do komolcev v žepih in ne storimo nič.

A. Triller

Kdo bo plačal izgubo?

(Nadaljevanje s 1. strani)

no preusmeritev prometa. To zlasti za Gornjesavsko dolino. Tamkajšnja cesta ni primerna niti za sedanji promet, posebno ob glavni turistični sezoni, ko tod vozijo dolge kolone osebnih vozil.

Gornjesavska proga — kot je poizvedel naš sodelavec B. Blenkuš, ima na leto 200 milijonov dinarjev izgube. Dnevno vozijo v vsako smer štirje potniški in en mešani vlak s povprečno 1000 potniki in 40 tonami blaga. Ves ta promet daje ob sedanjih popustih (delavske, dijaške in druge karte) komaj 30 milijonov dinarjev dohodka s tovrnim prometom vred. Res, z letom 1966 sta predvidena samo še dva popusta potnikom: 25 odstotkov dijakom in 50 odstotkov otroci do 10 let. Ostali naj bi plačevali celotne vozov-

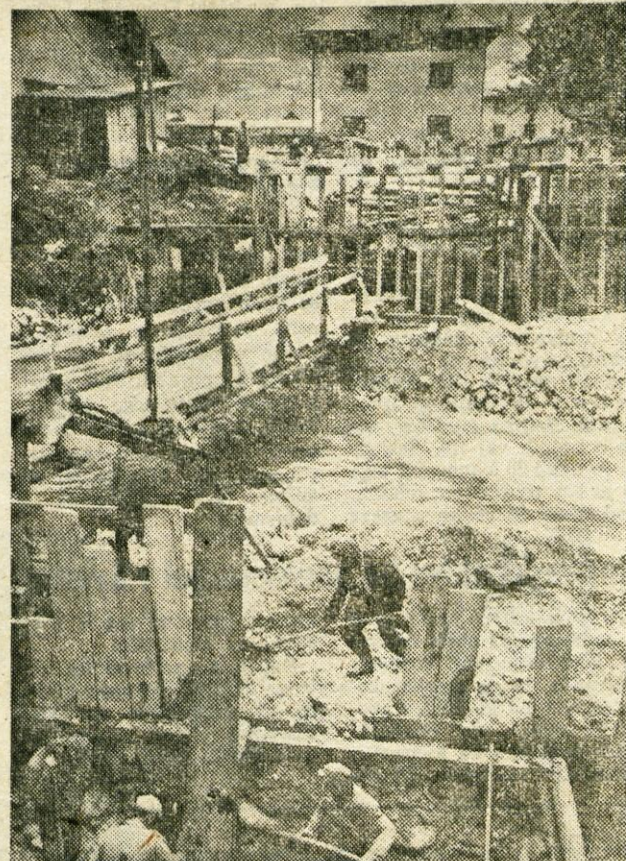
nice. Toda niti to ne more rešiti položaja, čeprav bi se od sedanjih 200 milijonov dinarjev izgube letno ta znižala na približno 90 milijonov dinarjev. In kdo naj to plača — podjetje, občina?

Ceprav še ni nič »uradnega«, so se na Jesenicah že začeli pripravljati na to. Tako namerava enota Ljubljana transport na Jesenicah uvesti lokalni avtobusni promet v dolino. O tem so se že pogovarjali v imenovanem podjetju in tudi s predstavniki jeseniške občine, kjer skušajo stvar urediti tako, da bi ne okrnili sedanjega življenja teh krajev in ne prizadeli prebivalce — »vozače«.

Zgodovinski podatki te proge povedo, da je tam stekel promet pred 95 leti, ko so leta 1870 odprli železniško zvezo Ljubljana—Tržič—Beljak. Leta 1906 pa so odprli še bohinjsko progo in vzpostavili novo zvezo Beljak—Jesenice—Trst. S tem pa je trbiška proga po svojih 36. letih izgubila veljavo. Vendar je do druge svetovne vojne ohranila še dokajšen promet. Iz Rateč so pozimi nakladali veliko ledu za ljubljansko pivovarno, iz Rajblja so prevažali veliko rude v topilnice v Mežico in v Italijo so po tej železnici prevažali veliko lesa.

Po zadnji vojni na tej progi niso več obnovili mednarodnega prometa. Na italijanski strani so to progo dokončno opustili pred desetimi leti, na naši strani pa se je ohranila v glavnem za prevoz dijakov in zaposlenih iz te doline v jeseniško industrijsko središče. Ker dolina nima industrije marveč v glavnem samo potniški promet so zadnja leta vse več potnikov prevzemali redni, izredni in delavski avtobusi. Zato morda tudi sedanja preusmeritev ne bo tako boleča.

Drugače je pa na tržiški progi. O tem bomo skušali kaj več napisati prihodnjič.

Naselje Podmežaklja na Jesenicah bo, kot obljublja, dobilo že z novim letom dobro zvezo s središčem Jesenic preko mosta, ki je v gradnji. Ta bo širok 11,5 m in 22 m dolg. zgrajen z montažnimi elementi in prednapetim betonom. To bo prva taka gradnja na Gorenjskem. Investitor je jeseniška občina, izvajalec del pa SGP Gradis, s svojo PE na Jesenicah

Cesta skozi Bodešče

Odkar je narasla Sava odnesla mostove na področju radovljiške občine, je bilo treba preusmeriti tudi cestni promet. To pa je imelo za posledico, da so tamkajšnje ceste, ki prej niso bile tako obremenjene, postale tako slabe in razrite, da je po njih težko in nevarno voziti. To

velja zlasti za cesto iz Kroppe oz. Kamne gorice v smeri Bodešče in Ribno. V zadnjih dneh so vendarle pričeli cesto nasipavati in pričakujejo, da bo že v nekaj dneh zasilno popravljena, da ne bo več velikih nevarnosti in nepotrebnih zamud. — R. Č.

Vsa podjetja morajo do 31. decembra t. l. prilagoditi svojo organizacijo in poslovanje določbam

TEMELJNEGA ZAKONA O PODJETJIH

Zakon vsebuje zelo pomembne določbe, s katerimi morajo biti seznanjeni vsi vodilni delavci v podjetjih, ki jim je zaupano vodenje in upravljanje delovnih organizacij. O značilnosti tega zakona in njegovem vplivu na organizacijo podjetij bo predaval tov. dr. BOJAN ZABEL, docent pravne fakultete v Ljubljani. PREDAVANJE BO V CETRTEK, 11. novembra 1965 ob 17. uri v Klubu gospodarstvenikov v Kranju, Prešernova 11/I.

Predavatelj bo predvsem prikazal pravno ekonomske vidike tega zakona, zato pričakujemo na predavanju zanesljivo udeležbo direktorjev in njihovih namestnikov, sekretarjev, ekonomistov, pravnikov, predstavnikov delavskega samoupravljanja in drugih vodilnih delavcev.

Od »Pariške komune« do »Plavža«

To je letošnji program kulturno prosvetnega društva Franceta Prešerna iz Breznice na Gorenjskem

Pozna jesen je in spet je oživilo delo dramskega odseka kulturno prosvetnega društva Svoboda »Franceta Prešerna« iz Breznice na Gorenjskem. Zares je pohvalno in občudovanja vredno dejstvo, da je trenutno aktivno vključenih v delo dramskega odseka okoli 100 ljudi, od tega kar 45 mladincev v starosti od 8. do 17. leta.

Z dramo »Pariška komuna« bodo nastopili na slavnostni akademiji za Dan republike, 28. novembra zvečer na Breznici. Delo prikazuje dogodke iz časov Pariške komune 1871.

leta, posebno dramatično zadnjo noč pred naskokom kontrarevolucionarjev na Pariz, kjer na barikadah padejo zadnji Komunarji.

Istovrstno pripravljajo dramo Franceta Klinarja »Plavž«, v kateri avtor prikazuje borbo slovenskih plavzarjev proti pohlepu tujcev po naši zemlji. To je del zgodovine Jesenic. Drama bo predvidoma uprizorjena sredi decembra letos. Kasneje bodo igralci naštudirali še »Desetega brata«.

Mladinska dramska sekcija pa pripravlja »Sneguljčico«

Ciril Vister

za novoletno jelko.

Tako je v dvorani na Breznici vsak večer živo. Mladinci se sestajajo na vaje redno vsak dan od 17. do 19. ure. Za njimi pridejo odrasli, ki en večer vadijo »Pariško komuno«, drugi večer pa »Plavž«.

Vsi igralci so domačini-amaterji, ki so poleg šole (mladinci) ali pa dela po tovarnah (odrasli) vezani še za domača dela na polju. Po mnenju režiserja Cirila Vistra je to najboljše dramski odsek (razen mest) v Zgornjesavski dolini z največ angažirane mladine. Seveda poleg igralcev levji delež nosi na svojih plečih režiser Ciril Vister z asistentko Julko Dolžan, saj je redno zaposlen v jeseniški železarni in vsak dan z Jesenic, kjer stanuje, prihaja na Breznico. Moram pripomniti, da so dosedanja uspehi dramskega odseka in priljubljenost režiserja tista sila, ki temu društvu daje upanje na še večje uspehe.

KAMNIK:

Počastitev pisatelja Frana Albrehta

Na rojstni hiši pisatelja Frana Albrehta v Prešernovi ulici v Kamniku bodo to nedeljo (14. novembra) ob 11. uri dopoldne odkrili spominsko ploščo z reliefom, ki ga je napravil kipar Vladimir Stoviček. Slavnostni govor bo imela predsednica društva slovenskih književnikov Mira Miheličeva, sodelovali pa bodo še zbor »Lira« in recitatorji kamniške gimnazije.

Več kot pol dijakov brez slabe ocene

Na gimnaziji v Kamniku je bilo od 203 ocenjenih učencev ob prvi konferenci 62 % brez slabe ocene. Na zavodu je 73 dijakov in 130 dijakinj. V dopoldanskih razredih obiskuje pouk 101 učenec, v popoldanskih pa 102.

Koncert vokalno - instrumentalnega ansambla

za glasbo od 14. do 16. stoletja bo v Kranju v petek

V svetu raste vedno večje zanimanje za poslušanje glasbe renesančnih mojstrov. V kulturnem svetu nastaja tudi vedno več ansamblov, ki izvajajo glasbo, ki je nastala že v času od 15. do 16. stoletja. V ta namen se je tudi v Ljubljani osnoval ansambel »SCHOLA LABACENSIS pro musica antiqua«. V petek, 12. novembra ob 17. uri bomo v koncertni dvorani v Kranju prvič poslušali vokalno instrumentalne mojstrovine dobe od 14. do 16. stoletja v izvedbi ansambla »Schola Labacensis«, katerega sestavljajo Eva Novšakova —

mezzosopran, Jože Černe — bariton, Jože Pogačnik — blokflavte, Franjo Bregar — blokflavte, angl. rog, Jože Šivic — viola, viola da gamba, lutnjica, Anton Čare — viola da gamba, lutnja, Kristijan Ukmar — tenorska blokflavta, špinet, tolkala, Janez Höfler — redaktor programa in vodja izvedbe.

Spored njihovega koncerta bo obsegal Tri francoske motete iz 13. stol., Canzona, balata, madrigal Francesca Landina (1325—1397), Stiri posvetne skladbe (Tridentinski kodeksi ok. 1. 1460), Dve letinski himni (Glogöauska pe-

semska knjiga ok. 1. 1460), Dva moteta Jakoba Obrechta (1430—1505), Psalm in motet Josquina Despreza (1450 do 1521), Dve italijanski karnevalske pesmi in Tri skladbe v tabulaturah Heinricha Isaaca (1450—1517), Dve instrumentalni skladbi Thomasa Stoltzerja (1450—1517), Dva chanson, Matthaeus Pipelara (začetek 16. stol.), Trije Chapsoni Josquina Despreza (1450 do 1521) in Pet plesov iz zbirke »Danserye« Tielmana Susata (sredina 16. stol.).

Poleg koncerta v Kranju bo ansambel Schola Labacensis pripravil koncerte v vseh večjih krajih Slovenije. Zelo uspešen nastop pa je imel že v Ljubljani v času ljubljanskega festivala. Koncert v Kranju je v organizaciji Kranjske koncertne poslovalnice. Vse ljubitelje koncertov obveščamo, da so vstopnice za koncerte, ki jih organizira kranjska koncertna poslovalnica vedno v prodaji v pisarni kranjske glasbene šole. — P. L.

Težave v Žirovnici

Pri DPD Svoboda »France Prešeren« v Žirovnici so se domenili, da bodo v kratkem organizirali delovni sestanek, na katerem morajo rešiti vrsto problemov. Največji je trenutno godba na pihala. Godba nastopa le redko, predvsem ob večjih praznovanjih. Manjka sredstev, nimajo rednih vaj itd. Sestavlja jo okoli 20 članov, od tega pa je kar tri četrtine mladih, pa med njimi še veliko učencev

osnovne šole, ki obiskujejo tudi glasbeno šolo na Jesenicah. O vseh teh problemih se bodo pogovorili na skupnem sestanku z odborom godbe v ponedeljek. Na sestanku so povabili tudi predstavnik krajevnega odbora SZDL, krajevni odbor zveze borcev in krajevne skupnosti, torej organizacije, ki so najbolj zainteresirane za to dejavnost.

Slovenski oktet bo ponovno pel v Kranju

Po triumfalnem uspehu, ki ga je Slovenski oktet doživel na ponedeljkovem koncertu v Kranju, in na splošno željo ljubiteljev koncertov zborovske glasbe, bo Slovenski oktet ponovil svoj koncert v Kranju v ponedeljek, 15. no-

vembra ob 19.30 uri v Prešernovem gledališču.

Koncertna poslovalnica obvešča ljubitelje lepega petja, da si pravočasno nabavijo vstopnice, ki so v predprodaji na kranjski glasbeni šoli.

- ar

ŽIČNICA VOGEL V BOHINJU BO OD 8. 11. 1965 DO NADALJNEGA ZAPRTA, ZARADI REDNIH LETNIH VZDRŽEVANJSKIH DEL.

KNJIŽNICARSTVO NA JESENICAH

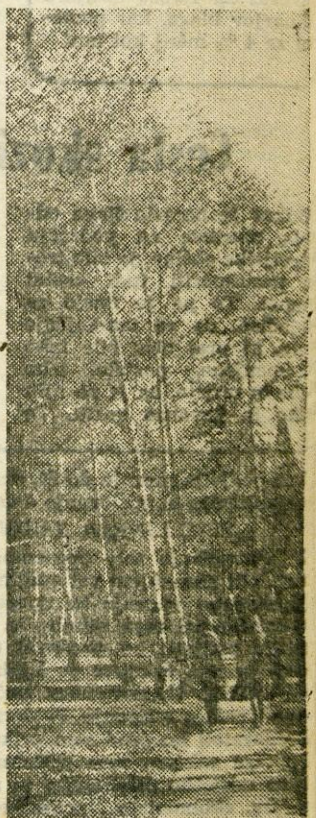
Treba bo najti izhod

Občinska knjižnica na Jesenicah prejema sredstva od sklada za kulturo in prosveto na osnovi števila izposojenih knjig in nabavljenih knjig. Komisija sklada, ki je pregledala obseg dela v letošnjem prvem polletju, je ugotovila, da so izposodili 34.012 knjig. Novih zvezkov so kupili 45 nad predvidenim številom 758. Za hranjenje knjižnega gradiva, prevezave, matično dejavnost, propagando, administrativno - knjigovodstvene posle je dogovorjena vsota v stalni višini 1.250.000 din. Za delo po učinku in opravila, ki niso merjena, je knjižnica za isto obdobje prejela akontacijo 4,9 namesto prvotno predvidenih 4,1 milijonov dinarjev.

Ker pa so se po rebalansu družbenega plana sredstva sklada za kulturo in prosveto zmanjšala, bo za delo in tudi napredek zelo potrebne kulturne ustanove treba najti najprimernejši izhod, ki ne bo smel sloneti na omejitvi dejavnosti. Dejavnost obsega knjižnico za odrasle in pionirski oddelk na Jesenicah ter podružnice na Doroški Beli, Hrušici ter Dobravi, kjer pa so knjige last tamkajšnjega kulturno-prosvetnega društva. Konec julija so imeli v vseh knjižnicah vpisanih 27.919 knjig.

Izdatki njihovega proračuna so se povečali, ker je najemina za poslovne prostore letos narasla od 60 na 280 tisoč dinarjev in ker so se knjige podražile za povprečno do 1000 dinarjev. Prav zaradi te-

ga, če ne bi ničesar ukrenili, kaže, da bo primanjkljaj konec leta znašal okoli 750.000 dinarjev. O sredstvih so že in še bodo razpravljali v kolektivu, na UO sklada in svetov za kulturo in prosveto občine Jesenice. — B. B.

JESEN — foto Perdan

Te dni po svetu

MORO V BEOGRADU

V ponedeljek nekaj minut pred dvanajsto uro je pristalo na beograjskem letališču posebno italijansko vojaško letalo s katerim se je pripeljal na obisk v Jugoslavijo predsednik italijanske vlade Aldo Moro s spremstvom. Ob prihodu je italijanski premier med drugim dejal, da Italija želi, da bi se konstruktivno sodelovanje z Jugoslavijo nadaljevalo in okreplilo. V ponedeljek popoldne in v torek so bili politični razgovori. Razen Beograda je italijanski premier obiskal tudi Novi Sad.

PROTISLOVEN POLOŽAJ

V Indoneziji se položaj še ni umiril. Po seji vlade, ki je bila te dni v Bogoru je znanji minister dr. Subandrio obvestil novinarje, da bo Sukarno »ustrezno ukrepal proti komunistom«. Hkrati pa je po poročilih tujih agencij predsednik Sukarno izjavil, da si bo vsak, ki bo skušal uničiti komunizem, polomil zobe.

UGRABITEV BEN BARKE

Konec preteklega tedna so v Parizu neznanzi ugrabili voditelja maroške opozicije Ben Barko. Kaže, da so bili neznanzi iz Maroka. Francoska vlada je sklenila začeti preiskavo o ugrabitvi. Naredna arabska javnost je močno zaskrbljena za usodo tega priljubljenega maroškega revolucionarja.

VIŽE NA REFORMO

(Piše V. N., doktor potrošnih ved)

Cilji novega razdobja

Nevedneži menijo, da sta kri in meso novih gospodarskih mer bezlanje cen, stiskanje pasu in brskanje za notranjimi rezervami. V podjetju »Cigu-migu« pa so reformo drugače pojmi. Pravilno so doumeli daljnosežne ukrepe in so v pičlih treh mesecih izpolnili vse naloge, ki jih reforma zastavlja delovnim organizacijam. Vedeli so, da so cilji novega razdobja v našem gospodarstvu tle:

— skrb za standard: pa so v tovarni »Cigu-migu« pihoteli in vodilnim močem brž krepko povečali prejemke, da zavoljo podražitve bencina, uslug avtomobikov, gradbenega materiala za vile in vikend hišice ter obiskov bara, njihov standard ne bi prehudo strmoglavil;

— vključevanje v mednarodno delitev dela: pa so v tovarni »Cigu-migu« na lovu za notranjimi rezervami odstrelili nekaj tehnikov in nižje kvalificiranih delavcev, te z nevezpudnimi tarifnimi pravilniki, one z ukinitvijo nekaterih delovnih mest, ter jih tako prisilili, da si poiščejo delo v tujini;

— prehod na dosledno samofinanciranje: pa so v tovarni »Cigu-migu« naročili v vseh listih in v radiu objavo tegale oglasa: »Upravni odbor podjetja Cigu-migu sporoča vsem športnim društvom, šolam, klubom, organizacijam in pošameznikom, da podjetje poslednje bo več dodeljevalo nikakršnih dotacij in finančne po-

moči. Na take prošnje v prihodnje ne bomo odgovarjali.»

— skrb za kadre: pa so v tovarni »Cigu-migu« podaljšali rok za dokončanje študija vsem tistim svojim višjim uslužbencem, ki so jih že nekaj let štipendirali ter jim kljub odsotnosti z dela izplačevali neokrnjene plače, čeprav so tovariši izredni študenti neprestano odlagali izpite in se izpopolnjevali pretežno v kavarnah in barih;

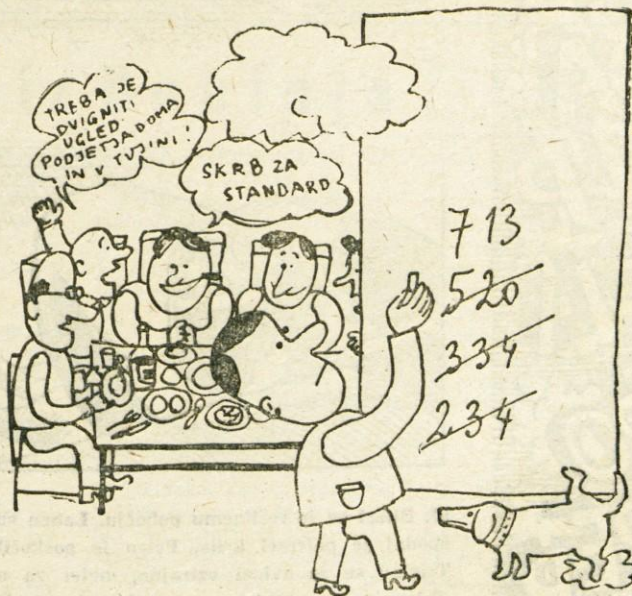
— zmanjšanje administrativnih stroškov: pa so v tovarni »Cigu-migu« kupili avtomat Espresso, da bi razbremenili tajnico ter zmanjšali izdatke za kuhanje črne kave;

— dvig ugleda naših podjetij doma in na tujem: pa so v tovarni »Cigu-migu« za 150% povečali fond za reprezentanco in potrojili število sprejemov in banketov;

— doseg zahodnoevropske ravni: pa so v tovarni »Cigu-migu« ponosno ugotovili, da so celo v tej zahtevni točki že na pol poti — v ceni svojih proizvodov so že prekosili zahodnoevropsko tržišče.

KRANJ SE BRANI DENARJA

Revija »Športska tribuna«, ki izhaja v Zagrebu, je v številki za mesec november prinesla vest, da Športna prognoza že osem mesecev išče številko žiro računa »športnih delavcev iz Kranja«, da bi jim na-

Dovolj kaučuka

Čeprav nam ga včasih primanjkuje

Po podatkih Sekretariata mednarodne študijske skupine za kaučuk, je znašala proizvodnja naravnega kaučuka letos do konca septembra 1.297.500 ton. V istem času so tovarne gumijevih izdelkov in drugi potrošniki z vsega sveta predelali skupno

1.337.500 ton kaučuka. Kljub temu so zaloge naravnega kaučuka še vedno velike in znašajo približno 820.000 ton.

V istem obdobju so proizvajalci sintetičnega kaučuka proizvedli 1.730.000 ton te pomembne surovine, prodali pa so ga 1.665.000 ton. Zaloge sintetičnega kaučuka so se torej povečale in znašajo približno 620.000 ton.

Surovine, ki jo našim gumarjem včasih primanjkuje, je torej v svetu dovolj. Vzrok za pomanjkanje so le devizni problemi, ki pa jih bo toliko manj, kolikor bolj se bodo tudi ta podjetja vključila v mednarodno delitev dela. Po letošnjih rezultatih sodeč, smo lahko optimisti. - ABC

kazala 1.000.000 dinarjev.

Zanima nas, kdo so tisti športni delavci, oziroma kateri organ je dolžan sporočiti račun? Pričakujemo pojasnila!

Ni namreč prav, da ob praznih klubskih blagajnah, ustvarjamo nerealen vtis o izobilju. - pe

LJUDJE IN DOGODKI

Beseda pred dvanajsto

Malo pozno, a zato toliko bolj slovesno, je general de Gaulle pretekli četrtek zvečer po francoskem radiu in televiziji objavil ponovno kandidaturu za predsednika republike. Dejal je, da ne bo kandidat političnih strank ali grupacij, marveč »nacionalni kandidat« — kandidat vseh Francozov.

S tem je zaključena lista kandidatov za francoske predsedniške volitve, ki bodo 5. decembra letos. Francozi bodo lahko izbrali med štirimi kandidati. Leвица je kandidirala Francois Mitterand, desnica Tixier Vignancour, center Lecanueta in končno general de Gaulle — de Gaulle.

Zanimivo je, da je de Gaulle s kandidaturu čakal do zadnjega trenutka. Mno-

gi so se spričo tega spraševali, ali general sploh namerava še ostati naslednjih sedem let na državnem krmlu ali ne. Spet drugi pa so na ta račun objavljali različne domislje. Karikaturna, ki jo objavljamo, je ena izmed njih.

Odločitev de Gaulle, »da mora biti pripravljen nadalje opravljati svojo dolžnost«, kot je sam povedal, je vzbudila v svetu in v Franciji sami precej komentarjev. Z de Gaullovo kandidaturu se je predvolilna kampanja praktično začela.

Najbolj je sporočilo prizadelo Bonn in Washington. Zakaj, vemo. Tu ocenjujejo de Gaulle kot razbijača zahodne enotnosti. De Gaulle namreč — iz

kakšnih osebnih pobud ni toliko pomembno — objektivno deluje v smeri pomiritve. S treznejšo politiko do vzhoda močno pomaga reševati, problem nemško poljske meje in tesnejše sodelovanje z vzhodom.

Zanimivo je, da se tudi domači politiki — protikandidati opirajo na kritike zunanega sveta. Tako je na primer kandidat desnice jasno povedal, da usoda Francije ni v rokah de Gaulle, marveč atlantske zveze. Leвица pa očita generalu predvsem njegov osebni mit in izkoriščanje osebne oblasti, brez opore na demokratične institucije.

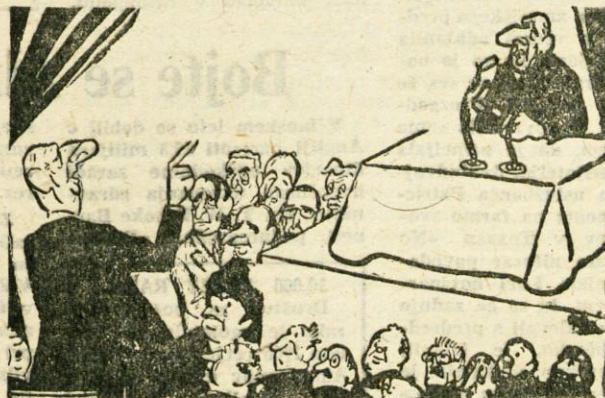
V vsaki ugotovitvi je nedvomno kanec resnice. Vendar je pol resnice še

vedno — laž. Končno sodbo o človeku povedo njegova dela — ne kakor si jih on zamišlja, marveč kakršna so. Kar zadeva volitve pa je trenutno sodba v rokah francoskih volivcev.

Politični opazovalci menijo, da bodo — kakršen koli že je — francoski volivci glasovali za generala.

Sicer pa, počakajmo do 5. decembra.

ABC

Negotovost do konca

— Oprostite general, mi morda lahko poveste, ali bom decembra kandidiral ali ne?

Po Prešernovih stopinjah

Naša kramljanja o pesnikovih poteh in sledih v Kranju ne bi bila celovita, če ne bi posvetili vsaj tega sestavka kipom in reliefom, ki so jih umetniki ustvarili prav za naše mesto. Spregovoriti moramo o poprsju (delo kiparja Frančiška Smerduja) o reliefu (delo kiparja Staneta Dremelja), o spomeniku (kolektivno delo kiparja Frančiška Smerduja in kiparja Petra Labode), ter medalji (delo kiparja-medaljerja Staneta Dremelja).

Kiparske upodobitve

O slikarskih stvaritvah, ki se že več kot stoletje trudijo pričarati nam pred oči Prešernovo človeško obličje, smo že nekajkrat pripovedovali. O plastičnih upodobitvah, posebno onih, ki so tesno vezane na Kranj, pa res moramo spregovoriti vsaj sedaj, ko se naš cikel sestavkov o Prešernu, bliža kraju.

Preden pa začnemo opisovati vzroke in okoliščine v zvezi s kranjskimi Prešernovimi plastikami, omenimo za uvod: da je bil prvi, ki je l. 1865 zmodeliral pesnikovo celotno postavko kipar Ivan Zajec (1821—1888), oče akadem. kiparja Ivana Zajca. Ta je l. 1901 ustvaril znani Prešernov spomenik v Ljubljani. One prve Zajčeve plastike, ki je bila narejena za čitalniško proslavo v deželnem gledališču, ni več, vsaj v razvidu je ni. Morda se kje praši, a lastnik najdbe ne javi. Menda vendarle niso razbili te prve pesnikove plastične upodobitve? Zato je nekaj upanja, da prej ali slej le pride na dan. Delo Zajčevega sina, ki je bilo pri natečaju za Prešernov spomenik v Ljubljani izmed predlogov sedmih tekmovalcev, izbrano kot najboljšje, je kot izviren osnutek izdaj v Kranju (v hrambi Prešernovega muzeja). Spomenik, ki ga je Ivan Zajec izdelal do poletja l. 1901, pa ni bil odkrit za stoletnico pesnikovega rojstva, ampak šele l. 1905, torej cela štiri leta pozneje.

Kot zanimivost povemo še to, da so poleg Zajca predložili svoje osnutke kiparji Fran Berneker, Alojzij Repič, Anton Bitežnik, Josip Štanta in Jakob Znider. Razen Repičeve študije glave, nobeden od odklonjenih osnutkov ni ohranjen. Škoda!

Posebne omembe pa je vredno prekrasno marmorno poprsje mladega Prešerna, morda še pred Slovesom od mladosti. To poprsje je izdelal dunajski slovenski kipar Alojzij Gangl l. 1895. Izročilo pravi, da »iz posebnega prijateljstva do Prešernove hčere Ernestine.« Zdej je ta lepi kip v ljubljanskem Narodnem muzeju. Natančen odliček pa imamo v Kranju.

Znani sta še plastični upodobitvi Prešernove glave, ki sta ju zmodelirala kiparja Lojze Dolinar (l. 1914) in Boris Kalin (l. 1946). — Za sklep temu pregledu plastik, dodaj-

mo še pregled pesnikovih reliefov, ki so jih izdelali naši modelerji: Sever (l. 1909), Hacin (l. 1906), Jurkovič (l. 1928), Dremelj, (l. 1939) in Štoviček (l. 1946).

Frančišek Smerdu

Stoletnico Prešernove smrti je hotel Kranj prav posebno počastiti. Mestni ljudski odbor je za to priložnost naročil pri akadem. kiparju Frančišku Smerduju pesnikovo poprsje v nadnaravni velikosti. Toda, Prešerna ne takega, kakršnega smo bili navajeni. Ne nežnega, liričnega, idealiziranega. Hoteli smo imeti glavo revolucionarnega pevca

Prešernov spomenik v Kranju

Zdravljice, vidca v bodočnost, ko se vremena bodo nam zjasnila. Ne ostarelega, grenkega moža — hoteli smo imeti Prešerna takega, kakršnega nam je pravzaprav odkrila šele nova doba, domovinska vojna in razcvet v svobodi.

La res, že na jesen l. 1948 smo dobili v Kranj Smerdujevo umetnino. Odtlej imamo v očeh popolnoma drugačno predstavo o pesnikovi zunanji podobi: plemenito rezano glavo je naš Prešeren izpostavil viharjem, ki mu razčesavajo goste kodre. Obraz pa je ves gorenjski, tako čudovito trdne poteze ima. Nekaj

upornega, nekaj neuklonljivega, nekaj ponosnega je v tej glavi...

Poprsje je bilo postavljeno na črn marmornat podstavek in nameščeno v spodnji, prednji dvorani Prešernovega spominskega muzeja, kjer stoji še danes. Slovesno odkritje je bilo 8. februarja l. 1949 ob 11. uri. — Še tale podatek: MLO Kranj je plačal kiparju za delo 18.000 dinarjev. Kar preskromni Smerdu je bil pohleven — o tem še pozneje nekaj besed.

Dobil pa je za to upodobitev pesnika republiško Prešernovo nagrado. Rojaku iz Postojne, Meštrovčevemu učencu, Frančišku Smerduju (1908—1964), je bilo to edino svetlo priznanje, ki mu ga je dodelilo, zanj vedno tako neprijazno, življenje. In vendar je bil ta ljubezniv človek tako iskren prijatelj vseh preprostih ljudi. Sam preprost in tih, je to lepo dostojanstvo in trpko resnost, vtisnil v stotere svoje arhaične maloplastike. Zagledan je bil v starogrško in rimsko kiparsko umetnost — a znal je tudi prisluhniti času in iti z njim vstric: spomenik ilegalcem v Ljubljani in spomenik padlim borcem v Postojni sta njegovi veliki sodobni deli.

Zaradi takih umetniških kvaliteta pa tudi zaradi tega, ker se je Smerdu s svojim »Prešernom« tako navezal na Kranj, je dobil že koncem l. 1950 novo naročilo od Mestnega ljudskega odbora: da naj pripravi osnutek za javni Prešernov spomenik, ki bo odkrit l. 1952, ob stoletnici prekopa, oziroma ob stoletnici postavitve pesnikovega nagrobnika.

Pesnikov spomenik

Kipar je nenavadno kmalu prinesel osnutek — vse je kazalo, da se je ljubeznivi Frančišek močno ogrel za častno nalogo, ki mu je bila zaupana. Njegov osnutek za spomenik je bil povsem drugačen od Zajčevega, ljubljanskega. Tamkaj romantično idealizirana postava in drža, obremenjena še s celo alegorijo (muza in dvoje reliefov na podstavku pa lovorov venec...) — tu, pri Smerduju, samostojna postava, ki stopa proti gledalcem, polna energije in nemira, vizionar daljnih ciljev, preroško ožarjen videc dni, ko rojak prost bo vsak. Razgibana draperija je v skladu s smelim korakom pesnika velikana. Skratka, že osnutek je kazal, da bo Kranj dobil heroiziran lik svojega nekdanjega soobčana.

Še nekaj je opazilo strokovnjakovo bistro oko: da je

osnutek modeliran z isto ljubeznijo, kakršno je posvečal Smerdu svojim maloplastikam.

V soglasju z arhitektom Plečnikom, ki je v tem času urejal fasado Prešernovega gledališča in izstop rožnenskega klanca, je bilo dokončno sklenjeno, da kipar prične z delom. Pri MLO Kranj je bil ustanovljen poseben pripravljalni odbor, čigar naloga

Akademski kipar Frančišek Smerdu

je bila, spremljati potek del, urejati nabave materiala in skrbeti za finančna sredstva.

Ker pa je naddimenzionalni kip zahteval ne le umetniške kreativnosti, pač pa tudi zahtevne tehnološke postopke, je Smerdu pritegnil k delu svojega prijatelja kiparja Petra Loboda. Bila je to spet ena od plemenitih gest, ki jih je Frančišek storil nešteto, bodisi prijateljem ali le bežnim znancem. Oba sta nastopala poslej kot enakopravna soavtorja, tudi honorar (1.500.000 din sta delila na polovico... (O, dobri, predobri Frančišek...))

Vendar pa kaže kranjski Prešernov spomenik izrazito Smerdujevo avtorstvo. Njegovega koncepta v dokončanem kipu ni težko izslediti. Svojski je Smerdujev način izvedbe, modelacije, kompozicije, stilizacije draperije — prav očno je, da je bil Lobodin delež bolj tehnične narave, spričo zahtevnosti ne le pri modiranju, pač pa tudi pri odlivanju tako velike, 5 metrov visoke plastike. — Rahlo pa nas moti višinski anatomske disproporcije, ki je nastal pač zaradi dela v ozkem ateljeju (bivši Jakopičev paviljon v Tivoliju).

Tik pred novim letom, decembra 1952, je bil spomenik odkrit. Bila je lepa, topla slavnost sredi mrzle zime. Pred skladnim pročeljem Prešernovega gledališča je slovesno razpoložena množica domačinov, gostov iz vse

Slovenije in pesnikovih rojakov Vrbanov, uzrla mogočen kip na visokem granitnem podstavku. Kranj je postal tako tudi na zunaj Prešernovo mesto.

Kako je s premestitvijo?

Že v času predpriprav, še bolj pa ob odkritju spomenika, je prav mnogo dobrohotnih občanov predlagalo, da bi kip postavili na bolj primerno mesto. Kajti tu, utesnjen med pusto cerkveno steno in predominantno fasado gledališča, je Prešernu gotovo dušeče. Za svojo gmoto potrebuje spomenik bolj odprt prostor, primernejše ozadje in osrednejšo lokacijo. Če se je moral že živ poet dušiti sredi pretesnih razmer pred-revolucijskega časa, le zakaj bi moral biti še njegov spomenik tako na tesnem, odrinjen na stranski trg pa še pritisnjen k fasadi, ki govori sama zase dovolj naglas: Smerdu v Plečnikovih sencih...

Prav nič ne bi bilo napak in tudi kakih posebnih napak ne tehničnih ne finančnih se ni bati, če bi spomenik postavili na glavni Titov trg; tjakaj, kjer je nekoč stal vodnjak. Vsekakor bi morali ob tej priložnosti postaviti Prešerna na tla ali na prav nizek podstavek, da bi bil bliže ljudem... Za ozadje naj bi nasadili nekaj brez. Okoli spomenika pa bi vedno cvele rože...

Tako bi dobil Prešeren svoj osrednji, viden in časten prostor v srcu starega Kranja.

Mimogrede pa bi bil korrigiran še oni anatomske disproporcije. Perspektivni pogled na kip, ki stoji na visokem podstavku, to še potencira. Kiparja sta namreč modelirala spomenik, ko je bil le 15 cm nad tlemi!

Povedati pa moramo ob tem sestavku še to žalostno vest, da sta oba kiparja že pokojna. Peter Loboda niti odkritje spomenika ni dočkal, Smerdu pa je umrl lani.

Zaradi popolnosti je treba omeniti še delež medaljerja Staneta Dremelja. Za 100-letnico Prešernove smrti je izdelal velik relief pesnikovega profila po Smerdujevi plastiki. Prav tako je Dremelj avtor medalje, ki jo skupščina Kranj podeljuje ob priliki Prešernovih nagrad.

Precej pa je v Kranju, v uradih in šolah, mavčnih reliefov pesnikove glave, ki jih je zmodeliral Marjan Belec. — S to ugotovitvijo pa smo tudi dokončali opis kiparskega opusa v zvezi s Prešernom v Kranju.

SMUČARJI TRIGLAVA PRED NOVO SEZONO

Priprave po načrtu

Čprav po snegu še bolj malo diši, se smučarji Triglava marljivo pripravljajo za novo sezono. Nekateri so zgrabili za delo že zelo zgodaj in so trenirali skozi vse poletje ter so zdaj že kondicijsko zelo dobro pripravljani za novo tekmovalno sezono. Pred duri pa je tudi redni letni občni zbor, kjer bodo polagali obračun za zelo uspešno zimsko sezono, hkrati pa sprejeli delovni program za novo tekmovalno sezono, ki se z naglimi koraki bliža. Prav zaradi tega smo jih pred dnevi obiskali, da bi kaj več zvedeli o treningih pred novo sezono.

Najbolj marljivi so vsa- kor skakalci, ki redno skupaj vadijo že od 1. julija dalje. Obisk na kondicijskih treningih je zelo dober, fantje pa pridno obiskujejo treninge v Ljubljani na skakalnici iz umetne mase. Od septembra dalje imajo redno vadbo na skakalnici v Ljubljani vsako soboto in nedeljo. Nekateri imajo za sabo že blizu 1000 skokov na 35-metrski skakalnici in so torej že v zadovoljivi formi ter čakajo le še na sneg.

Eden izmed trenerjev kranjskih skakalcev, Dejan Sink, nam je dejal: »Letošnje priprave kljub težkemu finančnemu položaju potekajo v redu. Fantje povečini sami plačujejo stroške za trening v Ljubljani. Udeležili pa smo se že dveh tekem na skakalnici v Ljubljani, kjer so posebno mladinci in pionirji pobrali najboljša mesta. Treninge imamo sedaj štirikrat tedensko; ob torkih v telovadnici, v četrtkih na prostem, v sobotah in nedeljah

pa na skakalnici.«

Tekače tudi za letošnjo sezono pripravlja Gašper Kordež, ki nam je o pripravah dejal naslednje: »Fantje so iz najrazličnejših krajev občine in zato smo začeli s skupnimi treningi šele pred nedavnim. Skozi vse leto so trenirali po planu, ki sem ga sestavil za vsakega posameznika posebej.«

Referent za alpske discipline Miran Napokoj pa nam je o pripravah dejal: Največ pozornosti posvečamo pionirjem, saj smo prav v zadnjih letih povsena zanemarili vzgojo mladih alpskih vozačev. Člani in mladinci od oktobra dalje trenirajo pod vodstvom državne reprezentantke Majde Ankele, ki se letos zelo intenzivno pripravlja za novo sezono, poleg tega pa skrbi še za kondicijsko pripravljenost ostalih tekmovalcev in je zato njeno delo vse pohvale vredno.«

Toliko za danes o smučarjih Triglava pred novo sezono, ki še vedno predstavlja drugi najmočnejši smučarski kolektiv v državi.

J. Javornik

PORTRET TEDNA

Želja: boljši motor

Vaši osebni podatki in poklic.

Janez Rotar, rojen 1936 v Trzinu, po poklicu strojni ključavničar, zaposlen v BPT.

Kdaj in kdo vas je navdušil za moto-cross in kdaj ste se začeli baviti s tem športom?

Janez Rotar

Navdušil me je avstrijski tekmovalac Ervin Lechner, večkratni prvak Avstrije, ki je tekmoval za tovarniško ekipo KTM. Sam sem se za-

čel baviti z moto-crossom v letu 1958, ko sem bil na specializaciji v KTM in še isto leto sem tekmoval za tovarniško ekipo KTM.

Vaš največji uspeh v dolgoletni karieri!

Najbolj sem bil ponosen doseženega 7. mesta na Šipki v Belgiji. To je trenutno najboljši plasma v zgodovini jugoslovanskega motocrossa. Kot zanimivost naj povem, da so dirke na Šipki zelo dobro obiskane, saj se jih udeležijo okoli 25.000 gledalcev.

Ali veliko trenirate?

Treniram dvakrat tedensko — to je v času tekmovalne sezone, medtem ko pozimi drsam, spomladi telovadim. Upam, da se bom do prihodnje tekmovalne sezone kondicijsko dobro pripravil.

Kdo je po vašem mnenju najboljši motocrossist v Jugoslaviji in na svetu?

Zagrebian Boris Muvrin in Belgijec Joel Robert.

Kaj pa vaš tekmovalni stroj?

S strojem nikakor nisem zadovoljen. Menim, da tekmovalce s strojem znamke Jawa ne sodi več na tekmovalno stezo — v konkurenco motorjev ČZ, Bultaco, Pannonija in Maico.

Vaši načrti v bodoče?

Želja za boljšim motorjem; da bi lahko uspešno konkuriral najboljšim svetovnim moto-crossistom.

D. Humer

PREDSEDNIK OBČINSKEGA SVETA
LT KRANJ BORUT KOBİ

Izzivljanje na sestankih

Borut Kobi je najmlajši predsednik, ki jih je imel občinski svet Ljudske tehnike v Kranju. Po enoletnem opravljanju funkcije smo mu postavili nekaj vprašanj.

Kdaj ste se pričeli ukvarjati z ljudsko tehniko?

Leta 1958 smo pričeli delovati študentje v brodarškem društvu. Bil sem 4 leta predsednik tega društva. Po vrnitvi iz vojske sem bil izvoljen v občinski svet.

Kaj se pričakuje od organizacije LT?

Predvsem tehnična vzgoja mladine in odraslih. Ta vzgoja je velikega pomena, saj je znano, da je zanemarjena v šolah in tudi v podjetjih. Celo člani DIATI (društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav) naletijo v podjetjih na neverjetna nerazumevanja.

Kako uspeva LT v svojem poslanstvu?

Slabo. Nismo deležni potrebnega priznanja in podpore. O odnosu do LT lepo pove podatek, da smo od nekega občinskega funkcionarja dobili neuradno priznanje, »da smo kvalitativno prerasli svoje okvire,« a na drugi strani nam je bila zmanjšana dotacija za 10 odstotkov. Nimamo možnosti, da bi vključili v še večjem številu mladino, ki kaže veliko zanimanje za dejavnosti.

Kako teče delo z mladino in kako z odraslimi?

Mladine bi lahko imeli tudi 10 krat več kot je imamo. Vse delo je preslabo organizirano, ker ni-

mamo možnosti. V delu z odraslimi lahko pohvalim predvsem avto-moto društvo.

Kot predsednik sveta imate gotovo, kljub slabim delovnim pogojem, predloge in načrte za izboljšavo?

Mnenja sem, da so se funkcionarji LT vse preveč izzivljali v najrazličnejših sestankih, dragih zletih in komisijah ter zelo zanemarili delo v osnovnih organizacijah. Še kot predsednik brodarškega društva sem čutil, da ni povezave z občinskim svetom. V borbi za sredstva so propadale osnovne organizacije.

Nov svet bo posvečal vso pozornost osnovnim organizacijam. Dotacije (op. p. 3 milijone dinarjev) bomo delili izključno na osnovi programa in dela.

Veliko marljivih funkcionarjev je že obupalo v svojih prizadevanjih. Če pogledate na težave, na katere so naleteli ste verjetno pesimist?

Sem optimist. Ne potrebujemo veliko. Povsem bomo odpravili administrativne stroške, najti moramo 2 ali 3 prostore za delo, zainteresirati moramo družbo, da nam po povečala podporo. Ker je delo organizacij LT res velikega pomena, bomo v tem uspešni. Res ni časa za pesimizem. Prej ali kasneje bomo deležni pozornosti in priznanja, ki ga zasluži naša dejavnost.

P. Colnar

INVALIDSKO PRVENSTVO V PLAVANJU

Kranj premočno prvi

V nedeljo je bilo v Kranju v organizaciji SD Borec invalidsko prvenstvo Slovenije v plavanju. Nastopilo je nad 100 tekmovalcev iz 9. mest. Kot gostje so nastopili invalidi iz Celovca in Beljaka.

REZULTATI — Ekipno: 1. Kranj 30 točk, 2. Ljubljana 13, 3. Tržič 12, 4. Nova Gorica 8, 5. Sežana 3 točke itd.

Posamezniki — I. kategorija 25 m prosto: 1. Prelog (Tržič) 18,2; II. kategorija 50 metrov prosto: 1. Tomc (Kranj) 50,2; III. kategorija 50 m prosto: 1. Bevc (Kranj) 38,5; IV. kategorija 50 m prosto: 1. Makuc (N. Gorica)

48,0; V. kategorija 50 m prosto: 1. Tajnik (Kranj) 31,5; VI. kategorija (slepi): 23 m prosto: 1. Sket (Kranj) 18,2; VII. kategorija: A skupina 25 metrov prosto: 1. Mavri (N. Gorica) 22,4; B skupina 25 m prosto: 1. Čuček (Ljubljana) 20,4; VIII. kategorija 50 m prosto: A skupina: 1. Žukevič (Kranj) 34,9; B skupina: 1. Repič (Ljubljana) 37,0.

Štafeta 4 x 50 m prosto: 1. Kranj 2:25,5, 2. Avstrija 2:27,5, 3. Tržič 2:46,1.

Po plavalnem tekmovanju so invalidi odigrali prijateljsko waterpolo tekmo v kateri je Slovenija premagala Koroško s 3:0 (1:0).

P. D.

M. Klinar v
maličnem
klubu

Tudi jeseniški smučarji se skrbno pripravljajo na novo sezono. V klub se je vrnil državni reprezentant Mirko Klinar, a poleg njega sta pristopili h klubu še dve mladinki iz Kranjske gore. V novi sezoni bo za Jeseničane zopet nastopal najboljši jugoslovanski skakalec Ludvik Zaje. V teh dneh sta na treningu pri Češki koči jeseniška smučarja Peter Lakota in Mirko Klinar.

Premalo zanimanja

Na sestanku upravnega odbora TVD Partizan Javornik so obravnavali telesno vzgojno problematiko na svojem področju in ugotovili, da je za telovadbo med mladino premalo zanimanja. Vzrok za to vidijo predvsem v tem, ker ni prave povezave z osnovno šolo. Sklenili so, da se bodo prizadevali, da zbudijo med mladino zopet interes za to obliko športne vzgoje.

GLAS v vsako
hišo

Ugoden začetek
sezone

- Tudi za Jeseničane se je pričela letošnja hokejska sezona. Njihovi hokejisti
- so sprejeli v goste poljskega državnega prvaka
- Gornika iz Katowic. Obe moštvi sta odigrali štiri
- tekme (dve v Katowicah in dve na Jesenicah) za pokal evropskih državnih
- prvakov.
- Pred odhodom na Poljsko so nekateri optimisti pričakovali uspeh svojih
- igralcev. Mnenja smo, da lahko vsa srečanja, kljub
- temu, da so Jeseničani izpadli, vseeno ocenimo kot zelo uspešna. Ne smemo namreč pozabiti, da je Gornik državni prvak
- Poljske, ki bo nastopala na bližnjem svetovnem prvenstvu v A skupini, da je v njegovih vrstah kar 6 državnih reprezentantov, da torej pomenijo ta srečanja pravzaprav srečanja naše in poljske državne reprezentance.
- Če tako gledamo na minula srečanja, smo z rezultati lahko samo, zadovoljni in lahko čestitamo jeseniškimi hokejistom, saj so poskrbeli za res ugoden začetek hokejske
- sezone.

pc

Zvedeli smo ...

● Pred dnevi so sporočili, da bo v kratkem ponovno dovolj južnega sadja v naših trgovinah, ker bodo iz uvoza dobili večje pošiljke tega blaga.

● Od četrta pa do danes je bila v ljubljanskem Supermarketu brezplačna pokušnja konzerviranih sardinic vrste Sparts in Alktr ter dalmajskih sortnih vin. Po prvih izračunih je bil obisk nad vse zadovoljiv.

● V izložbenih oknih nekaterih naših knjigarn so se že pojavili prvi koledarji za leto 1966. Njihova cena je od 210 dinarjev naprej.

● Kot smo zvedeli, bodo avtobusi na progi Ljubljana—Beograd—Ljubljana vozili do konca novembra. Čas voženj na tej progi so podaljšali na željo potnikov.

● V petek zvečer bo v Skopju finalno tekmovanje vojaških orkestror Jugoslavije. Festival bo prenašala tudi Intervizija, po vsej verjetnosti pa tudi Evrovizija.

● Kamniški kmetje so že do sedaj zasejali rekordno količino visokorodne pšenice. Samo v Kamniku so prodali nad 25.000 kg semenskega žita. Od tega samo 3000 kg ječmena in rži, vse ostalo je pšenica.

● Pred dnevi je imel sejo krajevni odbor SZDL Hrušica. Na njej so se pogovorili predvsem o pripravah na konferenco krajevnega odbora, ki bo predvidoma 12. novembra. Na konferenci bodo govorili tudi o tem, kdo naj v naprej skrbi za dom družbenih organizacij na Hrušici.

● V Strahinju so se odločili, da bodo uredili primeren prostor za razne seje in podobno, hkrati pa bi služil za pisarno tamkajšnjih organizacij.

● V bližini tovarne »Oljariča« v Britofu že dalj časa popravljajo jez na Kokri. Letošnja velika voda je jez tako razdejala, da ga bodo morali v celoti obnoviti, in sicer bodo namesto dosedanjega lesenega opornega opaža napravili železobetonski oporni zid.

● Na cestah kranjske občine je nad tisoč cestno prometnih znakov ali na vsakih 600 metrov en znak.

● V isti občini je 72 avtobusnih postajališč in izogibašč. — J. Jarc.

POPRAVEK

V zadnji številki Glasa smo objavili vest o prometni nesreči pod naslovom »Zakrilo steklo«. V njej smo napisali, da je nesreča nastala zaradi tega, ker je bilo zadnje odbojno steklo vzrežnega voza zakrilo. Kasneje smo ugotovili, da je bila »depeša« nepravilno napisana. Rdeče odbojno steklo na vprežnem vozu Cirilo Sajevec je bilo vidno in bi ga voznik avtomobila moral videti.

V VRBI SE JE AKCIJA ZAKLJUČILA

POMOČ IZ ZDA

Zadnje čase so se pričeli pojavljati primeri, ko se posamezniki izdajajo za predstavnike raznih podjetij in ustanov ter zahtevajo od ljudi razne denarne zneske. Nekateri se zadovoljijo z manjšimi, drugi pa si »zaželijo« kar čedne vsote.

Tudi na Gorenjskem se je v zadnjih dneh pripetil podobno primer. 21-letna Greta Grejan, doma iz Družmirja 12 pri Šoštanjju, si je verjetno zaželela gorenjskega zraka in denarja, kajti oboje je dobivala nekaj dni brezplačno. Greta je začasno stanovala v hotelu »Pošta« na Jesenicah od koder je delala »vizite« v okoliške vasi. Ker ji kraji

predvsem pa ljudje niso bili najbolj poznani, je te podatke zbirala od posameznih ljudi, ki jo niso poznali. Tako se je na bencinski črpalki v Radovljici srečala z Angelco Jenko iz Verbenj pri Radovljici. Predstavila se je kot uslužbenka Rdečega križa iz Ljubljane. Povprašala jo je za naslove revnih družin v omenjeni vasi in zatem je te

ljudi tudi obiskala. Govorila jim je, da je Rdeči križ iz Ljubljane pred kratkim dobil tri vagonce raznega blaga iz ZDA. Da pa njeni obiski ne bi bili zastoj, jim je dejala, da morajo plačati manjše zneske za velike darilne pakete in sicer da poravnajo delne stroške carine in podobno. Nekaterim je obljubljal hrano, obleke, celo premož je obljubljal.

Tisti dan pa, ko so jo v Vrbi na Gorenjskem miličniki aretirali, je obiskala že šest takih revnih družin in iztržila nad 37 tisoč dinarjev, kar dober dnevni zaslužek. Zaradi tega so »uslužbenko Rdečega križa« pripravili. — j

ZA MILIJON PREVOŽENIH KILOMETROV

več diplom in nagrad

Pred dnevi je dobil šofer avtobusnega podjetja Ljubljana transport P.E. Jesenice Filip PANČUR iz Javornika pri Jesenicah že drugo diplomu in nagrado za prevoženih 200 tisoč km. V dveh letih in pol je Filip prevozil z avtobusom TAM-3500 VESNA točno 202 tisoč km. Zato mu je pred nedavnim zastopnik TAM izročil diplomu in nagrado — ročno uro, ter značko za avtobus, ki mu pomeni več kot diploma. Značka bo krasila avtobus KR 59-44, za čigar volanom sedi Filip.

Koliko let ste že šofer?

»Vsega skupaj 24 let.«

Ali mogoče veste koliko km ste v tem času že prevozili?

»Točno ne vem, mislim pa, da jih je okoli milijon.«

Kdaj ste dobili prvič nagrado in od koga?

»Prvič sem dobil nagrado že pred leti in sicer od tovarne avtomobilov Mercedes.«

Filip je mimogrede pripomnil, »ko sem vozil Mercedesov avtobus, nisem imel nobenega karambola.«

Ste na vožnji kdaj kaj posebnega doživeli?

»Pred leti, ko sem peljal v Crikvenico, se mi je na Reki pokvarila nizkotlačna črpalka. Dovod goriva iz rezervoarja do črpalke je bil prekinjen. Javil se je prostovolec, se vsedel na pokrov motorja in vso pot do Crikvenice z roko črpal bencin iz rezervoarja v motor.«

Koliko vrst avtomobilov ste vozili v teh 24 letih?

»Deset!«

S smehom na obrazu je povedal, da je takoj po vojni vozil tovorni avtomobil na drva, zatem na oglje in

metan. Malo šoferjev je, ki bi se s tem ponašali.

Mnogi so mu te dni čestitali in njim se pridružujemo tudi mi. — J. Jarc

Filip Pančur

NEZNANI VOZNIK POVZROČIL NESREČO?

Izgubila je oblast nad vozilom

S hitrostjo okoli 75 km na uro je v soboto peljala iz Lesc proti Črnicu voznica oseb. avtomobila LJ 382-28 Mihaela Zupan. Ko je na Črnicu pripeljala v levi nepregledni ovinek se je srečevala

z voznikom neznanega avtomobila. Po njeni izjavi je peljal z levo stranjo preko črte na sredi ceste. Voznica je zaradi tega zavila na desno in pri tem izgubila oblast nad vozilom ter zadela v obcest-

ni rob. Zaradi tega se je prevrnila. Njen mož Maks se je poškodoval in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Materialna škoda na vozilu znaša okoli 600 tisoč dinarjev.

j

Sodelovanje
Kamnik -
Podnart

Avto moto društvo v Kamniku že dlje tesno sodeluje z avto moto društvom v Podnartu. 20. novembra bodo v Kamniku pripravili skupno kulturno prireditve, obenem pa bodo proslavili 20-letnico avto moto društva Kamnik. Na proslavo, ki se je bo udeležilo blizu 200 ljudi iz Podnarta, so povabili tudi vsa ostala avto-moto društva Gorenjske.

Slavljenca iz Vaš
pri Medvodah

V nedeljo sta v Vašah pri Medvodah praznovala 55-letnico skupnega življenja Ignac in Barbara Kozamer. Leta 1910 sta se v Sori pri Medvodah poročila in od takrat sta imela osem otrok. Od teh sta dva padla v NOV kot borca Prešernove brigade, trije pa še danes živijo. Med vojno sta bila oba izseljena v Nemčijo.

»Prav tako se imava rada kot prvo leto po poroki!« je dejala slavljenka Barbara. Mož Ignac pa je dodal: »Pa na svidenje čez pet let na »tretji« poroki!« Pri tem je mislil na biserno poroko.

Številnim čestitkam sorodnikov in vaščanov se pridružujemo tudi mi. — j

Nepredvidna
voznica

Iz Tržiča proti restavraciji na Ljubelju se je v nedeljo peljala voznica osebne avtomobila LJ 344-56. Ko je pripeljala v bližino carinarnice na Ljubelju, se je zaradi nepredvidnosti zadela v železni električni drog. Škoda na avtomobilu cenijo na okoli 300 tisoč dinarjev.

j

Otrok pod
avtom

Iz Bohinjske Bistrice proti Bledu se je v ponedeljek peljal voznik osebne avtomobila LJ 389-52. Ko je pripeljal v vas Soteska mu je v bližini železniške postaje prišel na cesto 4-letni Mustafa Krivic. Voznik se nesreči ni mogel izogniti, ker je bila prekratka razdalja. Otroka je s sprednjim delom avtomobila podrl na tla. Poškodovanega otroka so odpeljali v ZD Bled, zatem pa v jeseniško bolnišnico.

j

Upravni odbor

osnovne šole Bled razpisuje delovno mesto za

administratorko

Kandidatka mora imeti dokončano srednjo ekonomsko šolo. Prijave na razpis pošljite do 20. novembra 1965.

PLESNA ŠOLA

v Kranju organizira nov plesni tečaj za začetnike

Pouk bo vsako soboto od 19. do 22. ure. Začetek bo 20. novembra.

Nadaljevalni tečaj

se začne 11. novembra 1965. Vpisovanje v Delavskem domu vsak dan od 18.30 do 19.30

Prodam črno moško suknjo in novo žensko kolo »Rog« 5814

Prodam drobni krompir, repo, korenje in peso. Burger, Medno 12, Medvode 5815

Prodam železno peč, stensko uro Iskra in fotoaparata 5814

Leica III. F objektiv Elmar 3,5. Možina, Struževo 35, popoldan ogled 5816

Poceni prodam rabljeno pohištvo in tapetniške izdelke. Perč, Jenkova 6, Kranj 5817

Prodam moško zimsko obleko (rujavo). Kranj, Jezerška 89 5818

Prodam smrekov les 4 do 6 m in deske 25 in 50 mm ali

zamenjam za betonsko železo prof. 14 mm. Naslov v oglasnem oddelku 5819

Prodam skoraj nov spaček. Ogled vsaki dan od 9.—11. ure. Naslov v oglasnem oddelku 5820

Prodam večjo količino krmilne pese. Sp. Duplje 53 5821

Prodam zelje glave in krompir cvetnik. Sr. Bitnje 22 5822

Prodam kravo dobro mlekarico, ki bo v 10 dneh teletila. Sparovec, Zg. Duplje 26 5823

Prodam zimsko jabolka in kravo. Loka 22, Križe 5824

Prodamo polavtomat. pralnik »Castor« s centrifugo. Šemrl, Ul. Mlad. brigad 6, Kranj 5825

Prodam 350 kom monta opeke 12. Tepina, Gasilska 13, Kranj 5826

Stroj za izdelavo opeke (kvadrovci) ugodno prodam. Jezeršek Stane, Bitnje 97 5827

Mizarske stroje, tračno brusilnico, namizni reskalni stroj prodam. Naslov v oglasnem oddelku 5828

Lesno polavtomatsko stružnico ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku 5829

Prodam mlade prašičke. Hotemože 12, Preddvor 5835

Kupim 300—400 kg slame ali zamenjam za suhe bukove drva. Sluga, Kokra 15, Jezerško 5830

Kupim dva prašiča 80—100 kg težka. Naslov v oglasnem oddelku 5831

V Predosljah najdena ura, se dobi Predoslje 112, Kranj 5832

Iščem garažo v Kranju ali bližnji okolici (Zl. polje). Naslov v oglasnem oddelku 5833

Izgubil se je koštrun v Lužah. Lastnik je v Lužah 38, Senčur 5834

ZAHVALA

Ob britki in nenadomestljivi izgubi naše ljube in skrbne žene, dobre mame, stare mame

MARIJE JEREB roj. Udír

Cesarjeve mame

se najlepše zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem, ki so nam karkoli pomagali ob težkih urah in nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali. Posebno zahvalo dr. Hriberniku Ivanu in dr. Udír Milanu, č. duhovščini in vsem, ki so ji darovali vence.

Iskrena zahvala vsem, ki so jo spremili na zadnji pot.

Zalujoči: mož Anton, sinovi: Anton, Janez, France z družinami, hčerke: Marica in Milka poroč. Hostnik ter ostalo sorodstvo

Zabukovje, 5. 11. 1965

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše dobre mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE DRAKSLER

roj. Triler

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so nam ob prerani smrti stali ob strani.

Posebno se zahvalujemo tov. Bajželj Janezu za vso pomoč med njeno boleznijo.

Najlepša hvala duhovščini za spremstvo, vsem sorodnikom, sosedom, zvonarjem in vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zahvalujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem še enkrat prav lepa zahvala.

Drulovka, 8. 11. 1965

Gračanovi.

Komisija za delovna razmerja pri DS podjetja

»AVTOPROMET GORENJSKA« KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

1. Upravitelj zgradb in objektov družbene prehrane in vodja bufetta
2. Ekonom
3. Točajka (2)
4. Blagajnik (2)
5. Vodja delovne menze
6. Kurir
7. Turistično prometni referent
8. Prometni referent in razporednik
9. Referent za požarno varnost
10. Administrator v servisu tovornih avtomobilov in avtobusov

Pogoji:

1 a) Srednja ekonomska ali nepopolna srednja šola in tri leta praktičnega dela v podobni dejavnosti,

b) Visokokvalificiran delavec gradbene, kovinske ali gostinske stroke in pet let prakse v takšni dejavnosti,

c) Kvalificiran gostinski delavec in pet let prakse v samostojnem vodenju gostinskega objekta,

2 a) Visokokvalificiran delavec trgovske ali gostinske stroke in tri leta praktičnega dela v nabavni službi,

b) Kvalificiran delavec trgovske ali gostinske stroke in pet let praktičnega dela v trgovini ali gostinstvu,

3 a) Kvalificiran gostinski delavec in tri leta prakse v gostinskih obratih,

4 a) Nepopolna srednja šola in tri leta prakse v blagajni,

b) Kvalificiran delavec trgovske ali gostinske stroke in pet let prakse v takšni ali podobni dejavnosti,

5 a) Kvalificirana delavka kuharske stroke ali gostinske stroke in tri leta praktičnega dela v kuhinji in gostinskem obratu,

6 a) Nekvalificiran delavec,

7 a) Srednja strokovna izobrazba in tri leta praktičnega dela v prometu,

b) Osnovna šola in pet let prakse v turistično prometni službi,

8 a) Prometni tehnik in tri leta praktičnega dela v prometni organizaciji,

b) Nepopolna srednja šola in pet let prakse v cestno prometnih organizacijah,

c) Osnovna šola in najmanj osem let prakse v cestno prometni stroki,

9 a) Varnostni tehnik, eno leto praktičnega dela

b) Dvoletna poklicna šola, tri leta praktičnega dela

10 a) Administrativna šola in tri leta prakse v administraciji.

Prošnjo z dokazili o zahtevanih pogojih se vložijo v tajništvo podjetja.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD. Prednost imajo člani delovnega kolektiva.

Razpis velja do preteka 15 dni po objavi v časopisu.

Komisija za delovna razmerja

OPOZORILO!

Prosimo vse potrošnike, ki niso bili posebej pisмено obveščeni o dovoljenem odjemu električne energije, da od 1. novembra dalje takoj zmanjšajo odjem v smislu zakona o omejevanju električne energije:

1. za proizvodnjo karbida, za proizvodnjo železovih zlitin in zlitin drugih kovin ter za električne peči, v katerih se iz rude pridobiva grodelj (TH) 100 %

2. za industrijske naprave, ki trošijo večje količine električne energije v tehnološke namene (električne peči za pridobivanje grodlja iz rude po kontinuiranem postopku, elektroliza aluminija in drugih neželeznih kovin, električne peči za pridobivanje elektrojekla ter jeklene in železne zlitine, druge elektrotermične naprave in elektrokemične naprave) 40 %

3. za gospodarske dejavnosti, ki trošijo električno energijo predvsem za pogon motorjev in za rezsvetljava ulic, izložb in reklam; za ogrevanje stanovanjskih in poslovnih prostorov; 25 %

4. za osnovne gospodinjne potrebe 10 %

Neizpolnitev omejitev bo imela za posledico prekinitve dobave električne energije

Elektro Celje
Elektro Gorica
Elektro Kranj
Elektro Ljubljana
Elektro Maribor

Vsak začetek je težak

DRSALNA REVIIJA V CELOVCU BO OD
3. DO 20. FEBRUARJA

Potovanje brez viz

V petek zvečer je bila v stari poročni dvorani Gorenjskega muzeja v Kranju tiskovna konferenca, ki sta jo pripravila za predstavnike turističnih in avtobusnih podjetij ter predstavnik tiska, direktor dunajske drsalne revije in zastopnik Koroške deželne vlade iz Celovca.

Najprej je direktor dunajske drsalne revije obrazložil letošnji program revije, ki se bo imenovala »Regenbogen« — Mavrica. Predstave v Celovcu bodo vsak dan razen ponedeljka. Revija bo od 3. do 20. februarja. V tem času bodo, če bo zanimanje, pripravili tudi dve ali tri tako imenovane šolske predstave s popustom. Seveda pa bodo imeli šolarji popust tudi na drugih predstavah. Šolske predstave bodo organizirali predvsem zaradi tega, da bi si v dopoldanskem času ogledali posamezne kulturne spomenike, in sicer v večini brezplačno. Prav tako so obljubili, da bodo uredili vse, da bodo posamezne trgovine ob sobotah in nedeljah odprte, kar v preteklih letih ni bilo. Predvidevajo, da bodo v času revije odpravljene avstrijske vize.

Te dni pa si bodo naši in avstrijski cestni strokovnjaki ogledali ljubeljsko cesto na avstrijski strani in pričeli z njo takoj s popravili, da bo v času revije cesta sposobna za vsa vozila.

Naši ljudje iz leta v leto bolj obiskujejo celovško drsalno revijo. Tako je leta

1962 obiskalo revijo 800 ljudi, letos pa že 26 tisoč. Cena vstopnicam bo letos nekoliko višja. Lani je bila karta za prvi prostor 77 šilingov, letos pa bo 80. Za učence in študente pa bo cena mnogo nižja in sicer 25 šilingov.

Vsi, ki jih revija zanima, lahko dobijo podrobnejše informacije v turističnih poslovalnicah. J. J.

Kamniški turistični in gostinski delavci z letošnjim prometom na Veliki planini niso zadovoljni; kaže, da so se pri načrtovanju uštel; za prvo polletje so predvideli 60 milijonov dinarjev prometa, dosegli pa so ga 32,4 milijone din; za vse leto pa so planirali 118 milijonov din, do konca septembra pa realizirali le 66 milijonov din. Normalna posledica je 9.672.000 din poslovne izgube ob polletju in 11.126.000 din v devetih mesecih.

Ker je treba vsako izgubo opravičiti in neke seveda dobiti denar za izplačilo nekritih osebnih dohodkov, je gostinsko turistično podjetje »Velika planina« s sedežem v Kamniku predložilo svojo problematiko v obravnavanje občinski skupščini. Vedeti in predvsem upoštevati je treba, da je turizem na Veliki planini izrazito sezonski, odvisen od vremenskih razmer in drugih pogojev.

Na področju Velike planine pa poslujeta razen gostinsko

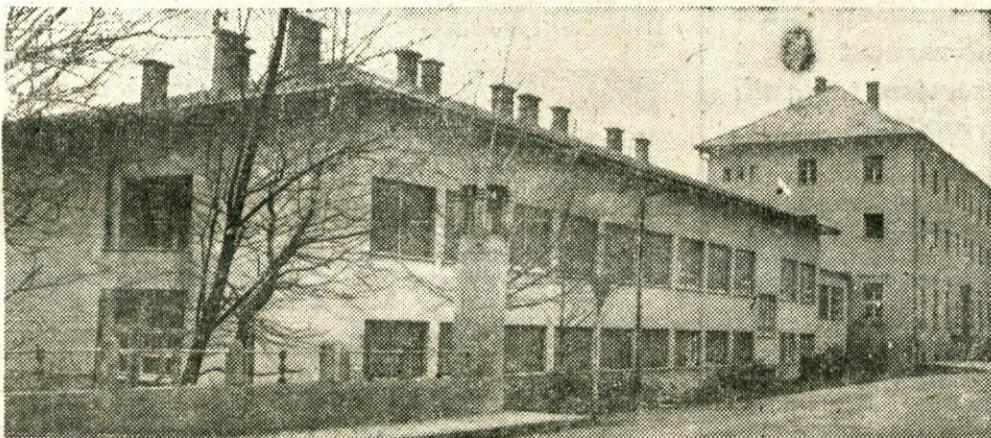
turističnega podjetja še dve organizaciji: poslovna enota Kamnik podjetja »Ljubljana-transport«, ki skrbi za ves avtobusni in tovorni promet do žičnice, ki ima obe žičnice (gondolsko in sedežnico) in mehanično delavnico ter turistični biro v Kamniku, in komunalni zavod »Velika planina«, ki ima v posesti tovarno žičnico, smučarsko vlečnico, žagarske objekte in dve koči na Veliki planini, parkirni prostor in komunalne naprave, ukvarja pa se tudi z grad-

njo individualnih hišic. Celotna organizacija poslovanja na področju Velike planine je torej razbita, sodelovanje je pogosto težko, ker vsak zastopa svoje interese in se premalo prizadeva za kompleksen razvoj Velike planine kot perspektivnega turističnega središča širšega teritorija, v katerega sodi predvsem Ljubljana. Zato je kamniška občinska skupščina na zadnji seji sprejela priporočilo za formiranje poslovnega združenja, ki bi skrbelo za celotno dejavnost na področju Velike planine tako, da bi organiziralo poslovno tehnično sodelovanje vseh treh podjetij. Razen tega so sprejeli tudi priporočilo, da naj kamniška komunalna banka izde-la sanacijski načrt za to področje. Upoštevati je namreč treba, da je bilo do letos v turistični del Velike planine, vključno z individualno gradnjo in delno rekonstrukcijo ceste, vloženi že 1.160 milijonov din; v gradnjo nadaljnjih individualnih koč bodo predvidoma vložili še 400 milijonov din, v najnujnejše potrebne dopolnitve v turističnih in gostinskih objektih pa okrog 180 milijonov din.

- Velika planina je tako zanimivo, specifično in perspektivno turistično področje, da si je res treba prizadevati, da bo čimprej tudi vračalo vložena sredstva; iskanje najboljših rešitev je zato nujno.
- Vsak začetek pa je težak!

-at

PRAZEN SAMSKI DOM

V Kamniku so nekdanji invalidski dom lepo adaptirali v samski dom, ki pa je zdaj skoraj prazen. K prejšnji dvonadstropni zgradbi so prizidali še nov del, uredili in popolnoma opremlili moderno kuhinjo z veliko kapaciteto, kjer naj bi pripravljali predvsem enolončnice za tiste Kamničane, ki se ne hranijo doma (za enolončnice je menda že okrog 700 prijavi!), vendar je kuhinja prazna in prav tako sobe v domu, kjer je več kot 100 ležišč. V Kamniku o tem precej govorijo; pravijo, da gospodarske organizacije, ki so adaptirajo samskega doma financirale, vanj zdaj nečejo dati svojih delavcev, češ da je oskrba predraga (menda okrog 37.000 din za stanovanje, hrano in pranje), nekateri pa celo govorijo, da interesentov ni. Če ne bi bilo reforme, pravijo drugi, bi bilo vse v redu, tako pa zdaj dom »čaka« na odločitve delovnih organizacij, ali bodo nastanile v njem svoje zaposlene ali ne. Upravnik doma nam je povedal le to, da se prav v teh dneh pogovarjajo s podjetji, kako bodo problem rešili. Čez kakšen teden bo stvar menda že jasna.

Nedvomno je samski dom za Kamnik velika pridobitev, manj razumljiv pa je sedanji položaj, ob katerem se vsiljuje vprašanje, če je res potreben, če kapacitete niso prevelike, predvsem pa to, če oskrba v njem le ni predraga in prav zato nesprejemljiva za dobršen del zaposlenih?

Počakajmo, da bodo razgovori z delovnimi organizacijami končani, potem pa bomo — upajmo — lahko o tem kaj več in morda bolj objektivno poročali! — at

PRAŠIČI, CENE IN TRG

V ponedeljek je bil v Kranju spet tradicionalni živinski sejem. Na voljo je bilo veliko malih prašičkov. Vendar pa tokrat ni bilo dovolj kupecev in mnogi prodajalci so morali s svojimi pujski nazaj domov in bodo z njimi poskusili srečo v Kamniku ali kje drugje.

V pogovoru z nekaterimi kmetovalci smo zvedeli, da za vzrejo prašičev pri nas ni več zanimanja, razen za do-

mače potrebe, odkar se je podražilo mleko, krompir in druga krma. Cena prašičem je padla. Take hitre spremembe pri vzreji živine ni nihče pričakoval in zato je danes na trgu toliko malih prašičev (zakaj tudi ne, saj so šli vsa prejšnja leta tako v promet, da so jih kmetovalci lahko prodali kar doma, pa še zmanjkalo jih je). Vnaprej pa je lahko pričakovati, da bo pujskov na trgu manj.

Kmetovalci, ki so doslej redili svinje za zarod, to vzrejo opuščajo.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da so se kmetovalci dokaj hitro preusmerili pri vzreji goveje živine, odkar se je mleko podražilo. Prej so redili govejo živino za zakol, sedaj pa za mleko.

Je pa nevarnost, da spričo tako naglega zaokreta ne bo čez leto, dve spet položaj tak, da bodo cene pujskov vrtoglavo narasle. — R. Č.

Izlet na Šmarjetno

Lepo sončno vreme je v nedeljo privabilo na Šmarjetno goro veliko izletnikov ne samo iz Kranja, pač pa tudi od drugod. Največ avtomobilov je bilo z ljubljansko registracijo, od tujcev pa nepričakovano veliko Avstrijcev.

Lesena baraka, v kateri sedaj posluje gostišče, ni mogla sprejeti vseh gotov. Mnogi izletniki so si z zadovoljstvom ogledovali dela pri dokončni izgradnji hotela, ki po dolgem zastoju kar hitro napredujejo. Pričakujejo, da bo ta novi lokal še letos poizkusno izročen svojemu namenu. Tudi modernizacija ceste na Šmarjetno hitro napreduje in je že dobra polovica asfaltirana.

R. Č.

Vreme

Vremenska napoved za danes in prihodnje dni:

Danes bo pretežno oblačno in zamegleno vreme. Najnižje nočne temperature od 2 do 5 stopinj, najvišje dnevne od 5 do 10 stopinj.

V prihodnjih dneh bo še suho vreme, temperature pa bodo brez večjih sprememb.

GLAS

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakc. 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo